

Omdat hij na twee weken niet verbeterde en omdat deze patiënt last kreeg van sedatie werd de toediening van doxepine gestaakt. Daarop ging hij zich na 2 dagen vreemd gedragen, raakte verward, bleek een gestoorde aandachtsconcentratie te hebben en gedesoriëteerd te zijn. Dit delirante syndroom klaarde geheel op binnen 7 dagen. Bovendien verbeterden zijn depressieve symptomen zonder opnieuw met een antidepressivum behandeld te zijn. De schrijvers menen dat het delier is veroorzaakt door het plotseling stoppen met de doxepine. Het biochemische mechanisme hierbij is echter onduidelijk en lijkt paradoxaal, omdat een delier tijdens behandeling met antidepressiva wordt toegeschreven aan de centrale anticholinerge toxiciteit van deze middelen. Een complicerende factor in de beoordeling van dit geval is het gelijktijdige gebruik van disulfiram. Beide middelen beïnvloeden de balans in één of meer neurotransmissie-systemen. Omdat de huidige kennis hierover te kort schiet menen de auteurs geen hypothese te kunnen ontwikkelen over het ontstaan van dit delier.

INGEZONDEN

(Buiten verantwoordelijkheid van de redactie; deze behoudt zich het recht voor de stukken te bekorten; stukken die langer zijn dan 1 kolom druks komen niet voor plaatsing in aanmerking)

De liesbreuk bij kinderen

In de klinische les van collega Zwierstra¹ kunnen wij lezen hoe na een electieve breukoperatie een vijfjarig jongetje drie dagen na operatie weer naar huis gaat en een week later weer naar school. Waarom het ontslag na drie dagen plaatsvond ontgaat ons. Waarom niet na vier dagen of na twee dagen? Waarom werd dit patiëntje eigenlijk nog opgenomen? In een kort geleden verschenen Amerikaans leerboek over kinderchirurgie wordt gesteld:² „The pediatric patient undergoing elective hernia repair is a prime candidate for operation in an out patient surgical unit.” Een zelfde mening valt te lezen in een gezaghebbende Engelse publikatie.³

In het door Zwierstra aangehaalde artikel van Rowe en Marchildon,⁴ dat gebaseerd is op een enquête onder 40 Amerikaanse kinderchirurgen, verbazen de auteurs zich erover dat er bij vele vragen zo weinig overeenstemming in de antwoorden is. Helaas is daar niet de vraag naar een al dan niet „poliklinische” behandeling bij. Misschien is dat in de Verenigde Staten al geen discussiepunt meer. Toch zou het interessant zijn om dit te weten en te toetsen aan de Nederlandse situatie. Het is jammer dat Zwierstra in zijn klinische les niet heeft ingehaakt op deze actuele ontwikkelingen. De tijd lijkt er meer dan rijp voor te zijn.

LITERATUUR

- ¹ Zwierstra RP. De liesbreuk bij kinderen. Ned Tijdschr Geneesk 1983; 127: 1897-8.
- ² Holder ThM, Ashcraft KW. Pediatric surgery. Philadelphia: W.B. Saunders, 1980: 600.
- ³ Atwell JD. Everyday paediatric surgery. In: Hadfield J, Hobsley M, eds. Current surgical practice. London: Edward Arnold, 1981: vol. 3.
- ⁴ Rowe MI, Marchildon MB. Inguinal hernia and hydrocele in infants and children. Surg Clin North Am 1981; 61: 1137-45.

Nieuwegein, oktober 1982

R. SYBRANDY
N.M. DE ZWAAN

In mijn klinische les ligt de nadruk op de liesbreuk bij kinderen en dan vooral op de mogelijkheden die zich bij de diagnostiek voor kunnen doen en op de eventuele verwikkelingen.

Uit deze gevalbeschrijvingen blijkt dat er na het peracut stoppen van de tricyclische antidepressiva nogal wat problemen kunnen optreden, waarvan het nuttig is dat men er rekening mee houdt. Zeer geleidelijk uitsluipen van de dosis wordt geadviseerd.

LITERATUUR

- ¹ Dilsaver SC, Feinberg M, Greden JF. Antidepressant withdrawal symptoms treated with anticholinergic agents. Am J Psychiatry 1983; 140: 249-51.
- ² Boisvert D, Chouinard G. Rebound cardiac arrhythmia after withdrawal from imipramine: a case report. Am J Psychiatry 1981; 138: 985-6.
- ³ Mirin SM, Schatzberg AF, Creasey EF. Hypomania and mania after withdrawal of tricyclic antidepressants. Am J Psychiatry 1981; 138: 87-9.
- ⁴ Nelson JC, Schottenfeld RS, Conrad CD. Hypomania after desipramine withdrawal. Am J Psychiatry 1983; 140: 624-5.
- ⁵ Santos AB, McCurdy L. Delirium after abrupt withdrawal from doxepin: case report. Am J Psychiatry 1980; 137: 239-40.

J. DUTILH

Het onderwerp poliklinische operatieve behandeling bij kinderen is zeker het bespreken waard; het heeft echter op veel meer ingrepen betrekking. Ook vergt het mijns inziens een bredere benadering die aan zowel de chirurgische, anesthesiologische als ook verpleegkundige aspecten aandacht geeft. Hiervoor vond ik deze klinische les niet geschikt.

Groningen, oktober 1983

R.P. ZWIERSTRA

Onderzoek naar de waarde van continue pH-meting, manometrie, oesofagoscopie en röntgenologisch onderzoek bij gastro-oesofageale reflux en oesophagitis bij jonge kinderen

Den Ouden en Sinaasappel beschreven onlangs de huidige diagnostische mogelijkheden van continue pH-meting volgens Tuttle en manometrisch onderzoek van de oesophagus bij zuigelingen en jonge kinderen.¹ De auteurs legden er mijns inziens wel erg weinig nadruk op, dat genoemde onderzoeken een invasief karakter hebben en derhalve naast het inherente patiëntentrauma (bij kinderen van deze leeftijd zeker niet onbelangrijk) ook kunnen leiden tot artificiële, niet-fysiologische resultaten. Ik heb er bovendien bezwaar tegen, dat deze auteurs hun conclusies trekken op basis van een onderzoek bij slechts 10 patiëntjes: dit is statistisch wel erg mager onderbouwd.

Tot mijn spijt werd in dit artikel nergens gewezen op de diagnostische bijdrage van de nucleaire geneeskunde bij de detectie van gastro-oesofageale reflux, zowel bij volwassenen,^{2,3} als bij zuigelingen en kinderen.⁴ Deze scintigrafische methode bezit behalve enkele nadelen, waaronder het beperkte oplossende vermogen, vele voordelen, zoals de fysiologische benadering, het niet-invasieve karakter en de relatief lage stralingsdosis, die bovendien onafhankelijk is van de observatieduur. Hierbij kan reflux bovendien gekwantificeerd worden. De methode leent zich goed voor